

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ E. H., a 2/ M. H.**, oboch bývajúcich v P., proti žalovaným **1/ Mgr. R. J.**, bývajúcemu v B., **2/ Mgr. Š. P.**, bývajúcemu v T., **3/ Mgr. E. P.**, bývajúcej v T., všetci žalovaní zastúpení JUDr. P. K., advokátom so sídlom v B., **o neplatnosť zmlúv**, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 28 C 207/2008, o dovolaní žalovaných proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. augusta 2010 sp. zn. 11 Co 26/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalovaných **o d m i e t a .**

Žalobcom nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prešov (súd prvého stupňa) rozsudkom z 18. mája 2009 č.k. 28 C 207/2008-111 v spojení s dopĺňacím rozsudkom z 31. marca 2010 č.k. 28 C 207/2008-152 zamietol žalobu o určenie, že žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností: rodinného domu súp. č. X., postaveného na parcele č. X., zapísaného na LV č. X., vedenom Správou katastra Prešov, obec Prešov, okres Prešov, kat.úz. N.; pozemkov - zastavané plochy a nádvoria parc. č. X. vo výmere X. m², parc. č. X. vo výmere X. m², zapísaných na LV č. X. vedenom Správou katastra Prešov, obec Prešov, okres Prešov, kat. úz. N.; a pozemkov zapísaných na LV č. X. vedenom Správou katastra Prešov, obec Prešov, okres Prešov, zastavané plochy a nádvoria parc. č. X. vo výmere X. m² a parc. č. X. vo výmere X. m². Ďalej určil, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným 1/ dňa 29. novembra 2007, ktorej predmetom sú vyššie uvedené nehnuteľnosti je v článku IV, body 4, 5, 6 a 7, neplatná. Vo zvyšnej časti

(týkajúcej sa zmluvy o zabezpečovacom prevode práva), návrh zamietol. V ďalšom výroku určil, že kúpna zmluva uzavretá medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/ registrovaná na Správe katastra Prešov pod V., ktorej predmetom sú vyššie uvedené nehnuteľnosti, je neplatná. O trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva v bode 4 až 7 článku IV je v rozpore s dobrými mravmi, a preto je zmluva v tejto časti neplatná. Poukázal na skutočnosť, že zabezpečovacím prevodom síce dochádza k prevodu vlastníckeho práva, ale má vo svojej podstate len zabezpečovaciu funkciu, nie uhradzovaciu. Zabezpečovacia funkcia tohto prostriedku spočíva v tom, že nevýhoda z dočasnej straty prevedeného práva pôsobí na dlžníka, aby splnením záväzku opäť získal predchádzajúce právne postavenie. Len čo dlžník svoj zabezpečený dlh splní, zaniká aj zabezpečenie prevodom práva, keď dlžník opäť nadobúda právo prevedené na veriteľa. Tento zabezpečovací inštitút preto neslúži na trvalé nadobudnutie vlastníckeho práva, čo nemožno preklenúť ani dohodou zmluvných strán. Ostatné časti zmluvy považoval za súladné so zákonom, z ktorého dôvodu žalobu o jej neplatnosť nad uvedený rámec považoval za nedôvodnú. Keďže vlastnícke právo k dotknutým nehnuteľnostiam na základe zmluvy o zabezpečovacom prevode na žalovaného 1/ neprešlo, žalovaný 1/ nemohol platne uzavrieť kúpnu zmluvu o prevode vlastníctva týchto nehnuteľností so žalovanými 2/ a 3/. Tento právny úkon považoval za odporujúci zákonu a teda za neplatný podľa § 39 OZ. O trovách konania rozhodol s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd rozsudkom z 26. augusta 2010 sp.zn. 11 Co 26/2010 na odvolanie žalovaných proti vyhovujúcim výrokom rozsudku súdu prvého stupňa, t.j. výrokom o čiastočnej neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode práva a určení neplatnosti kúpnej zmluvy, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že určil, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným 1/ dňa 29. novembra 2007, je v čl. IV, bod 4, 5 a 7 neplatná s tým, že v časti určenia jej neplatnosti v čl. IV, bod 6, žalobu zamietol. Pokiaľ išlo o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/, registrovanej na Správe katastra Prešov pod V. (uviedol len správne parc. č. namiesto parc. č. X. parc. č. X.) a vo výroku o trovách konania rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Napokon uložil žalovaným 1/ až 3/ povinnosť spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcom 1/ a 2/ trovy odvolacieho konania na účet ich právneho zástupcu vo výške 2 756,59 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa dospel k záveru, že zmluva o zabezpečovacom

prevode práva uzatvorená medzi žalobcami a žalovaným 1/ dňa 29. novembra 2007 v čl. IV bod 4, 5 a 7 je neplatná. Pokiaľ ide o bod 6, v ktorom je uvedené, že dlžníci a veriteľ nie sú v príbuzenskom vzťahu, dospel k záveru, že táto časť zmluvy neodporuje zákonu a niet preto dôvodu pre určenie jej neplatnosti. Tento výrok rozsudku súdu prvého stupňa preto zmenil a žalobu o neplatnosť zmluvy aj v tejto časti zamietol. Rozsudok súdu prvého stupňa pokiaľ ide o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným 1/ a žalovanými 2/ a 3/, číslo vkladu V 3842/08 potvrdil, lebo v tejto časti považoval rozsudok za vecne správny (§ 219 ods. 1 O.s.p.). Z tých istých dôvodov potom odvolací súd potvrdil aj rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali žalovaní dovolanie, a to do výroku, ktorým odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa tak, že určil zmluvu o zabezpečovacom prevode práva uzatvorenú medzi žalobcami a žalovaným 1/ 29. novembra 2007, v čl. IV, bod 4, 5 a 7 za neplatnú a do výroku, ktorým potvrdil, výrok rozsudku súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným 1 a žalovanými 2/ a 3/. Navrhli, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zmenil, tak, že žalobný návrh žalobcov v celom rozsahu zamietne. Dovolanie odôvodnili tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

Žalobcovia sa k dovolaniu žalovaných písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníci konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpení advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok vo veci samej (§ 238 ods. 1 O.s.p.), alebo rozsudok, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu

vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (§ 238 ods. 3 O.s.p.).

Súdna prax už opakovane konštatovala, že prípustnosť dovolania proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu je založená na zásade diformity (rozdielnosti). O rozdielnosť rozhodnutí ide vtedy, keď súdy posúdili okolnosti významné pre meritórne rozhodnutie veci odlišne. To znamená, že ide o rozdielne konštituovanie alebo deklarovanie práv a povinností v právnych vzťahoch účastníkov. Pre posúdenie, či ide o zmeňujúci rozsudok odvolacieho súdu nie je preto rozhodujúce to, ako odvolací súd sformuloval výrok svojho rozsudku, (či ho formálne označil ako zmeňujúci, hoci v skutočnosti ide o potvrdzujúci rozsudok), prípadne ako v dôvodoch označil ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorých pri rozhodnutí postupoval (či rozhodol podľa § 219 O.s.p. alebo § 220 O.s.p.).

Z porovnania výrokových častí rozsudkov oboch nižších súdov je zrejmé, že odvolací súd napriek použitej formulácii o zmene rozsudku, v skutočnosti (podľa obsahu) rozsudok súdu prvého stupňa vo (vyhovujúcej) časti týkajúcej sa *určenia neplatnosti zmluvy o zabezpečovacom prevode práva uzatvorenej medzi žalobcami a žalovaným 1/ dňa 29. novembra 2007 v čl. IV bod 4, 5 a 7 p o t v r d i l* a tento rozsudok zmenil len v ďalšej časti, týkajúcej sa čl. IV bod 6, v ktorej časti - na rozdiel od súdu prvého stupňa - návrhu žalobcov nevyhovel. Z hľadiska prípustnosti dovolania je teda podstatné, že oba rozsudky (rozsudok súdu prvého stupňa a rozsudok odvolacieho súdu) sú súhlasné v tom, že (zhodne) určili, že zmluva o zabezpečovacom prevode práva je v čl. IV, bod 4, 5 a 7 neplatná. Z uvedeného vyplýva, že táto časť rozsudku odvolacieho súdu, ktorá bola žalovanými dovolaním napadnutá, má povahu potvrdzujúceho rozsudku.

Za zmenu rozsudku nie je možné považovať ani to, že odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa, správne použil pôvodné čísla parciel, platné v čase podpisu tejto zmluvy a v nej i zahrnuté ako predmet zmluvy.

Keďže aj ďalšie výroky dovolaním napadnutého rozsudku majú povahu potvrdzujúceho rozhodnutia, podmienky prípustnosti tohto mimoriadneho opravného prostriedku bolo potrebné skúmať v zmysle § 238 ods. 2 a 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo iné rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p. preto neprichádza do úvahy. Zároveň sa nejedná ani o potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a ani o rozsudok, ktorým by bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým by súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4. Prípustnosť dovolania žalovaných z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodit' nemožno.

So zreteľom na ustanovenie § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p., ktoré ukladá dovolaciemu súdu povinnosť skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., dovolací súd sa neobmedzil len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale komplexne sa zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Vady uvedené v tomto ustanovení žalovaní v dovolaní výslovne nenamietali a ani dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je.

Pokiaľ dovolatelia namietajú nesprávne právne posúdenie veci treba uviesť, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne

posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Právnym posúdením veci, v rámci ktorého súd na zistený skutkový stav aplikuje hmotnoprávny alebo procesný predpis, sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p. Nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno procesne prípustné dovolanie odôvodniť (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), samo (prípadne) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p. I keby tvrdenia dovolateľov boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľmi vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Keďže prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O.s.p. a v dovolacom konaní neboli zistené (a ani tvrdené) dôvody prípustnosti dovolania uvedené v ustanovení § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných podľa § 243b ods. 5 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.

V dovolacom konaní úspešným žalobcom vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovaným, ktorí úspech nemali (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd však žalobcom nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo nepodali návrh na uloženie tejto povinnosti (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 16. novembra 2011

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová

